

Ἐπιδιόρθωσις τῶν ἐφθαρμένων μερῶν τῶν περιτοδίων : Οἱ κάρτσες μου ἐτροπήσανε καὶ θέλουνε ἀλλαξόφειασμα. Πβ. ἀλλὰξοφύλλισμα.

άλλαξοφύλλης ὁ, Μέγαρ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀλλάζω καὶ τοῦ οὐσ. φύλλο.

Ἐνδυμα μάλιστα γυναικεῖον καθημερινῆς χρήσεως, τοῦ ὁποίου ἔχουν ἀντικατασταθῇ τὰ τετριμμένα μέρη : Ἄϊδε βάλλε, ἐνῆ, τὸν ἀλλαξοφύλλη σου ποῦ μοῦ γιουρίζεις μὲ τὸ τσαινούργιο!

άλλαξοφυλλιάζω Μέγαρ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀλλάζω καὶ τοῦ οὐσ. φύλλο.

Ἐπιδιόρθωσις παλαιὰ ἐνδύματα ἀντικαθιστῶν τὰ ἐφθαρμένα αὐτῶν μέρη διὰ νέων τεμαχίων ὑφάσματος Μέγαρ.

άλλαξοφύλλισμα τό, Μέγαρ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀλλαξοφυλλιάζω.

Ἀντικατάστασις τῶν ἐφθαρμένων μερῶν τῶν ἐνδυμάτων. Πβ. ἀλλαξόφτειασμα.

άλλάργα ἐπίρρ. σύνηθ. καὶ Πόντ. (Οἶν.) Τσακων. Τήν. ἀλλάργα Κύπρ. ἀλλάργο Κεφαλλ. Κρήτ. Μακεδ. (Γκιουβ.) Πελοπν. (Λακων.) Τήν. κ. ἄ. ἀλλάργο Λέσβ. ἀλλάργου Θήρ. Ἰθάκ. Κάμπ. Κάσ. Κεφαλλ. Κύθηρ. Λυκ. (Λιβύσσ.) Μέγαρ. (καὶ ἀλλάργα) Μεγίστ. Νάξ. Πελοπν. (Λακων.) Πόντ. (Οἶν.) Σίφν. Σύμ. Σῦρ. Τήλ. κ. ἄ. ἀλλάργου Κάμπ. ἀλλίργα Ἡπ. (Χουλιαρ.) ἴάργα Ἀπουλ. (Καλημ.) Ἡπ. Θεσσ. Καλαβρ. (Μπόβ.) Τήν. ἴάργα Ἀπουλ. Θεσσ. Καλαβρ. (Μπόβ.) ἴάργο Καλαβρ. (Μπόβ.)

Ἐκ τοῦ Ἰταλ. *alla larga*.

1) Πόρρω, μακρὰν σύνηθ. καὶ Ἀπουλ. (Καλημ.) Καλαβρ. (Μπόβ.) Πόντ. (Οἶν.) Τσακων. : Ἀλλάργα σιάσου - πῆγαινε. Μένω ἀλλάργα. Τὸ σπῖτι εἶναι ἀλλάργα ἀπεδῶ σύνηθ. Εἶμαι ἴάργα Μπόβ. Ἀάργα εἶναι ὁ λαγὸς Τήν. Τὸ χωριὸ μου εἶναι ἀλλάργου Τήλ. Πάω ἀλλάργον! Σίφν. Δῆψε ἀλλάργα ἀσ' σὴ φωτιά Οἶν. || Φρ. Ἀλλάργα ἀπὸ τέτοιο ἀνθρώπου! (ἐπὶ ἀνθρώπου κακοῦ) σύνηθ. Ὁζου ἀπεδῶ καὶ ἀλλάργον! (λέγεται ὁσάκις γίνεται λόγος περὶ νεκρῶν ἢ περὶ τῶν κατὰ τὰς νεκρικὰς τελετὰς πρᾶττομένων) Κεφαλλ. || Ἄσμ.

Ἀλλάργο-ν-εἶναι καὶ μακρὰ καὶ ποταμὸς καὶ δάση καὶ ἄ δέψω καὶ χαιρετισμό, δὲν ἔχει πῶς περάση Κρήτ.

Ἀλλάργον μου καὶ ἀλλάργον σου, μακρὰ σου καὶ μακρὰ μου, δὲ θέλω πλὴν μου νὰ περνᾷς ἀπὸ τῆς γειτονιάς μου

Κάμπ. Καὶ μετὰ τῆς προθ. ἀπό : ἔρχομαι ἀπ' ἀλλάργα Κέρκ. (Ἀργυράδ.) Ἐφίρι εἶναι δάσκαλον ἀπ' ἀλλάργα μέρους Σάμ. Ἐφταξα ἀπ' ἀλλάργο Κρήτ. Φώναξε ἴπὸ ἀλλάργου Μέγαρ. Ἀπ' ἀλλάργου ἐντράνεϊνα (ἔβλεπα) Οἶν. Σπανίως δὲ καὶ μετὰ τῆς προθ. εἰς καὶ τοῦ ἀρθρ. τὰ : Ἡμεὶς λέουμιν νὰ φύουμουν, ἂν θέλῃ ἡ Θιός, εἰς τ' ἀλλάργου Λιβύς. β) Ἀπὸ μακρὰν, μακρόθεν Πελοπν. (Σουδεν.) : Τὰ ἡφσρα ἀλλάργα τὰ ξύλα. 2) Κατ' ἀραιὰ χρονικὰ διαστήματα, σπανίως πολλαχ. : Γνωμ.

Ἀλλάργ' ἀλλάργα τὸ φιλεῖ γὰ νὰ ἔχη νοστιμάδα πολλαχ. 3) Μικρὸν κατὰ μικρόν, ὀλίγον κατ' ὀλίγον Πελοπν. : Τὸ συγγλίσανε τὸ σφαχτό, τὸ ψήσανε ἀλλάργα ἀλλάργα.

άλλαργαδινὸς ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀλλαργαδ'νὸς Ἰμβρ.

Ἐκ τοῦ ἐπίρρ. ἀλλάργα καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ινὸς κατὰ σύμφωρ. πρὸς τὸ βραδινός.

Ὁ μακρὰν εὐρικόμενος, μακρινός. Συνών. ἀλλαργινός.

άλλάργαθε ἐπίρρ. Λευκ. ἀλλάργαθενε Λευκ. ἀλλάργαθες Λευκ. ἀλλάργουθε Λευκ. ἀλλάργουθενε Λευκ. ἀλλάργουθες Λευκ. ἀλλαργουθε Λευκ. ἴάργοι-τε Καλαβρ. (Μπόβ.)

Ἐκ τοῦ ἐπίρρ. ἀλλάργα.

Ἀπὸ μακρὰν, πόρρωθεν : Τὸν ἀγνάντεψα ἀπ' ἀλλάργαθε Λευκ. Τὸν ἡῦρε ἴάργοι-τε (ἡῦρε = εἶδε) Μπόβ.

άλλαργάρισμα τό, Θράκ. (Ἀδριανούπ. Αἰν.) Μῆλ. ἀλλάργαρ'μα Ἰμβρ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀλλαργάρω κατὰ τὰ ἐκ τῶν εἰς -ίζω ρ. παραγόμενα. Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ.

Ἀπομακρυνσις.

άλλαργάρω σύνηθ. ἀλλαργάρον βόρ. ἰδιώμ. ἀλλαργέρω Κάμπ. Κάσ. Σίφν. Σύμ. ἀλλαργέρνω Θήρ. Κρήτ. κ. ἄ. ἀλλασέρνου Ἰμβρ. ἴαργάρω Κύθν. Νάξ. (Δαμαρ.) Χίος ἴαργέρω Κάμπ. Σύμ. Τήλ.

Ἐκ τοῦ Ἰταλ. *allargare*. Τὸ ἀλλαργέρω καὶ παρὰ Σομ.

Ἀμτβ. ἀπομακρύνομαι σύνηθ. : Ἀπῆτις ἀλλαργάραμε, ἐκούσαμε τοὶ βαλλωθῆς (πυροβολισμοὺς) Κρήτ. Ἀλλάργαρ' ἀπὸ τὸ χωριὸ αὐτόθ. Ἀμα ἀλλάργαρα κομμάτ', ἄκ'σα φωνῆς Προπ. (Κύζ.) Ἐν μποροῦμε ν' ἀλλαργάρωμε καθόλου (ἐν = δὲν) Σίφν. Οἱ σκύλλοι, ἀφοῦ ἡλλαργάρανε, ἡστρέφανε πίσω κ' ἡξανοίανε (ἐκ παραμυθ.) Θήρ. Ἐλλάργαρε τὸ καῖκι ἓνα μίλι Κύθν. Τόμον ἴαργίραν κομμάτι, φίν-νει καὶ αὐτὸς τ' ἀλῶνι (ἐκ παραδ.) Σύμ. || Γνωμ.

Ἀπὸ γίγαντα δανείσων, | ἀπὸ ἀλεποῦ ἀλλαργαρίσων (εἶναι προτιμότερον νὰ συναλλάττεται τις πρὸς σκαιὸν καὶ ἀπηνῆ δανειστήν παρὰ πρὸς ἀδίκον καὶ κερδαλέον. Πβ. ΝΠολίτ. Παροιμ. 1,452) Πάτμ. || Παροιμ.

Σύντεχνέ μου, σύντεχνέ μου, | 'ς τὴ δουλειὰ βοήθησέ μου, 'ς τὸ φαεῖν ἀλλάργερέ μου

(ἐπὶ τῶν βοηθουμένων καὶ εἰτα ἀγνωμονούντων) Κάμπ. Καὶ μετβ. ἀπωθῶ, ἀπομακρύνω πολλαχ. : Ἰαργέρω τὸ καῖκι Σύμ. Πβ. ἀλλαργένω, ἀλλαργεύω.

άλλαργένω Κρήτ. Κυκλ. κ. ἄ.

Ἐκ τοῦ ἐπίρρ. ἀλλάργα κατὰ τὰ εἰς -ένω ρ.

Ἀπομακρύνομαι. Πβ. ἀλλαργάρω, ἀλλαργεύω.

άλλαργευτὰ ἐπίρρ. Πελοπν. (Φεν.)

Ἐκ τοῦ ἐπίθ. *ἀλλαργευτός.

Κατ' ἀραιὰ χρονικὰ διαστήματα, σπανίως : Ἀλλαργευτὰ πηγαίνομε κεῖθε.

άλλαργεύω Ἄνδρ. Εὐβ. Ζάκ. Ἡπ. Κέρκ. Μέγαρ. Πελοπν. (Βυτίν. Καλάβρυτ. Κόρινθ. Λάστ. κ. ἄ.) — Λεξ. Βλαστ. ἀλλαργεύω Κρήτ. Τήλ. ἀλλαργεύου Θράκ. (Αἰν.) Μακεδ. Σάμ. κ. ἄ. ἀλλαργεύου Β.Εὐβ. Κυδων. ἀλλαργέγγου Τσακων. ἀλλαργέγγου Καλαβρ. (Μπόβ.) ἴαργεύω Ἡπ. ἴαργεύω Σύμ.

Ἐκ τοῦ ἐπίρρ. ἀλλάργα.

1) Ἀμτβ. ἀπομακρύνομαι ἔνθ' ἄν.: Μὴν ἀλλαργεύης, ἅτι νὰ σοῦ πῶ Βυτίν. Τὰ πρόβατα ἀλλάργεψαν Ἡπ. Τόπου ταιόφ', τόπου ἀφίφ', ἀλλάργινι πούλν' π' τοῦ γόσμου (ἐκ παραμυθ.) Β.Εὔβ. Τὸ καρὰδι ὄλιου ἔκη ἀλλαργέγγουντα (τὸ καρὰβι ὄλο ἀπεμακρύνετο) Τσακων. Ἀλλάργεψε ἀποδῶ! (μετ' ἐμφάσεως. Συνών. φρ. φύγ' ἀπεδῶ! χάσου!) Ἀνδρ. Ἀλλάργεψε τώρα! Ἡπ. || Παροιμ. Οὐλα τὰ πούλλια ἀλλαργέουσιν κ' οἱ σπουργίτες ἀπομένουν (ἐπὶ τῶν μὴ τολμώντων νὰ ἀποδημήσουν πρὸς βελτίωσιν τῆς τύχης αὐτῶν, ἀλλὰ προτιμώντων νὰ δυστυχήσουν μένοντες εἰς τὴν πατρίδα) Λάστ. Ἀσμ.

Ὁ νεώτ-τερος κοντεύγει τῆς κ' ἐκείνη ἀλλαργεύγει κὶ ὅσα πολλὰ κὶ ἂν τῆς μιᾶ, τίποτε δὲν πιστεύγει Ἡπ. Καὶ μετβ. ἀπομακρύνω Κέρκ.: Θὰ τὸν ἀλλαργέψω ἀπὸ κοντά μου. β) Ἀραιώνω τὰς κοινωνικὰς μετὰ τινος σχέσεις Ἡπ. 2) Ἀποδημῶ Ζάκ. Πελοπν. Συνών. ξενιτεύομαι.

Πβ. ἀλλάργάρω, ἀλλάργένω, ἀλλαργώνω.

ἀλλαργινά ἐπίρρ. Πελοπν.(Γύθ. Λακων. Μεσσ.)—Λεξ. Βλαστ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀλλάργινός.

Πόρρω, μακρὰν ἔνθ' ἄν.: Στεκότανε ἀλλαργινὰ Μεσσ.

ἀλλαργινός ἐπίθ. Εὔβ. (Κάρυστ.) Ἡπ. (Τζουμέρκ.) Ζάκ. Ἰθάκ. Κεφαλλ. Λευκ. Πελοπν. (Βυτίν. Γοργυν. Γύθ. Καλάβρυτ. Κορινθ. Λάστ. Οἶν. Τρίκκ. κ. ἄ.) —Λεξ. Βλαστ. ἀλλαργινὲ Τσακων. ἀλλαργενός Ρόδ.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀλλάργα καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ινός.

1) Ὁ μακρὰν εὐρισκόμενος, μακρινός, ἐπὶ ἐμψύχων καὶ ἀψύχων ἔνθ' ἄν.: Ἀλλαργινός συτζενής Τρίκκ. Ἀλλαργινός δρόμος Ἰθάκ. || Παροιμ. Ἀλλαργινός ὁ κῆπος, δωριανὰ τὰ λάχανα (ὅταν ὁ λαχανόκηπος κεῖται μακρὰν, τὰ ἐξ αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ κτήτορος συλλεγόμενα λάχανα εἶναι ὀλίγα, ἦτοι τὰ ἀνεπίβλεπτα πράγματα μικρὰν ὠφέλειαν προσπορίζουν εἰς τὸν κτήτορα αὐτῶν) Βυτίν.

Κοντακιανός τῇ φίλησε κὶ ἀλλαργινός τὴν πῆρε (ἡ ἐξαπατηθεῖσα κόρη δὲν δύναται νὰ νυμφευθῇ εἰς τὸν τόπον τῆς) Λάστ. || Ἀσμ.

Ξένος εἶμαι κ' ἦρχα τώρα ἀπὸ τόπ' ἀλλαργινό, τὰ σοκάκια δὲ γνωρίζω, κινδυνεύω νὰ χαθῶ

Κάρυστ.

Μάννα, δὲν εἶναι ξένος, μήτ' ἀλλαργινός, μόν' εἶν' ὁ γείτονας μας, εἶναι κοντινός

Πελοπν.

Ἀλλαργινή μου πέρδικα καὶ πλουμιστὴ τρυγὸνα, θὰ στήσω βρόχια 'ς τὰ βουνὰ κὶ ἀντίβροχα 'ς τοὺς κάμπους Τσουμέρκ. Συνών. ἀλλάργαδινός, ἀλλάργος, μακρινός. Πβ. ἀλλαργωπός. 2) Ξένος Πελοπν. (Κορινθ.): Ἀλλαργινός ἄνθρωπος.

ἀλλαργογείτονας ὁ, Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀλλάργος καὶ τοῦ οὐσ. γείτονας.

Μακρινός γείτων: Ἀσμ.

Τὸ παιδί σου πάρεψες, γείτονα τὸ ἔκαμες, κὶ ὄχι κοδογείτονα, μόν' ἀλλαργογείτονα.

ἀλλαργοξορίζω Κάρπ. Κρήτ. (Βιάνν. κ. ἄ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀλλάργα καὶ τοῦ ρ. ἔξορίζω.

ΛΕΞΙΚΟΝ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ

Ἀποστέλλω εἰς μακρινὸν μέρος οἶονεὶ ὥς εἰς ἔξοριαν: Ἀσμ.

Ἀνάθεμα κ' ἐτσὰ ζωὴ κὶ ἀπὸ τὴν πεθυμήσῃ κὶ ἀπὸ 'χει θηλυκὸ παιδί καὶ τ' ἀλλαργοξορίσῃ

(τὸ ὑπανδρεύσῃ εἰς μακρινὸν μέρος) Κρήτ.

Ἀλλαργοξωρισμένο μου, μήνα μου νὰ μαθαίνω, ἂν ἔχῃς τὴν ὑγείαν σου νὰ το καταλαβαίνω αὐτόθ.

Νὰ βρῶ πούλλια διαβατικά κὶ ἀλλαργοξωρισμένα Κάρπ.

ἀλλάργος ἐπίθ. Κρήτ. ἴαργκο Καλαβρ. (Μπόβ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀλλάργα, παρ' ὃ καὶ ἀλλάργο.

Ὁ μακρὰν εὐρισκόμενος, μακρινός ἔνθ' ἄν.: Ἐπῆγε 'ς ἀλλάργο μέρος Κρήτ. Ἡρθε ἀπ' ἀλλάργο δόπο αὐτόθ. || Ἀσμ.

Κὶ ὠργίστηκέ μου ἡ μοῖρά μου κ' ἐκαταράστηκέ μου νὰ πορπατῶ 'ς τὴ ξενιθειὰ κ' εἰς τὸν ἀλλάργο γόσμο αὐτόθ. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀλλάργινός 1.

ἀλλαργοφάνταχτος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀλλαργοφάδαχτος Σῦρ. κ. ἄ. ἀλλαργοσφάνταχτος Ἰων.(Κρήν.)

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀλλάργα καὶ τοῦ ἐπιθ. φανταχτός.

Ὁ μακρόθεν ἐμποιῶν καλὴν ἐντύπωσιν.

ἀλλαργώνω Λευκ.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀλλάργα κατὰ τὰ εἰς -ώνω ρ.

Ἀπομακρύνομαι: Μὴν ἀλλαργώσης, γιατί ἔχουμε δουλειά. Ὅλο κὶ ἀλλαργώνεις, δὲ θέλεις νὰ κάτσης. Συνών. ἀλλάργάρω, ἀλλάργένω. Πβ. ἀλλάργεύω.

ἀλλαργωπά ἐπίρρ. Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀλλαργωπός.

Μακρὰν πῶς, κάπως μακρὰ: Δὲν εἶναι πολὺ κοντὰ τὸ χωριό, ἀλλαργωπά 'ναι. Ἀλλαργωπά 'ναι νὰ πάῃ κιάνεις ἐκεῖ πέρα.

ἀλλαργωπός ἐπίθ. Λεξ. Βλαστ.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀλλάργα καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ωπός.

Ὁ κάπως μακρὰν εὐρισκόμενος. Πβ. ἀλλαργινός 1.

ἀλλαρμάρομαι ἀμάρτ. ἀλλαρμάρομαι Ζάκ.

Ἐκ τοῦ Ἰταλ. *allarmare*.

Ἐκπλήσσομαι, ταράσσομαι.

ἀλλαρμίζω ἀμάρτ. ἴαρμίζου Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ Ἰταλ. *allarmare*.

Ἐνοχλῶ διὰ λόγων πειρακτικῶν: Μὲ ἴαρμίζ' οὐ πάτερ-ας -ου- μ' οὐλουένα. Τὸν ἴαρμίζαν τοῦ ἴαρμίζαν τοῦ πιδί, γι' αὐτὸ κὶ κεῖνον ὁ κώθ' κὶ ἔφ'γι. Ἐχου νὰ γραιά, οὐλουένα ἴαρμίζ'.

ἀλλάρμισμα τό, ἀμάρτ. ἴάρμισμα Στερελλ.(Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀλλαρμίζω.

Ἡ διὰ πειρακτικῶν λόγων ἐνόχλησις: Δὲν τοῦ κόβ'ς, καημένι, τοῦ ἴάρμισμα!

